

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Козацького ліцею
Новокаховської міської ради
(протокол № 1 від 28.08.2025)

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор Козацького ліцею
Новокаховської міської ради
С.О Гетьман

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової освіти

**Козацького ліцею Новокаховської міської ради
на 2025/2026 навчальний рік**

ЗМІСТ

1. Загальні положення.	3
2. Загальний обсяг навчального навантаження в рамках освітніх галузей.	4
3. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення.	5
4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.	6
5. Форми організації освітнього процесу.	9
6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	9
7. Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.	10
8. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.	10
9. Додаток. Річний навчальний план для 1-3 класів початкової школи Козацького ліцею НКМР з навчанням українською мовою.	12

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма для початкової школи Козацького ліцею НКМР на 2025/2026 навчальний рік сформована відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- Наказів Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» (зарєєстрований в Міністерстві юстиції України 18 червня 2025 року за № 937/44343); від 17.06.2025 № 865 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства освіти й науки України щодо забезпечення здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану»; від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами);
- Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом МОН від 07 серпня 2024 року № 1112 (зі змінами);
- Листа МОН № 1/12559-25 від 16.06.2025 року «Щодо інформування про освітні можливості для дітей, які тимчасово перебувають за кордоном»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зарєєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115 (зі змінами);
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2026 № 8 (зі змінами);
- Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 (зі змінами);
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».

В основу освітньої програми для початкової освіти Козацького ліцею НКМР покладено Типові освітні програми:

- 1-2 класи – Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 клас (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);
- 3 клас – Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 клас (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації в Козацькому ліцеї НКМР єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями 1-3 класів обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв’язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

2. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В РАМКАХ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-3 класів в рамках освітніх галузей визначено на основі Базового навчального плану початкової освіти для класів (груп) з української мовою навчання (додаток 12 до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 року, зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 688 від 24.07.2019, № 898 від 30.09.2020.

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік		
	1 клас	2 клас	3 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350
українська мова і література	245	245	245
іншомовна освіта	70	105	105
Математична	140	140	175
Природнича	140	140	140

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік		
	1 клас	2 клас	3 клас
Соціальна і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна			
Інформатична			35
Мистецька	70	70	70
Фізкультурна*	105	105	105
Варіативний складник (не використано)			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	910	910
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	23/805

3. ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ТА ПРЕДМЕТІВ, ЗОКРЕМА ЇХНЬОЇ ІНТЕГРАЦІЇ, А ТАКОЖ ЛОГІЧНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ЇХНЬОГО ВИВЧЕННЯ

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти 1-3 класів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (рідномовна (українська мова та література), іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Річний навчальний план деталізує підхід до організації освітнього процесу учнів 1-3 класів у 2025/2026 навчальному році (додається). Річний навчальний план має інваріантний і варіативний складники. Інваріантний складник є обов'язковим, виключення з інваріантного складника будь-якої з освітніх галузей є неприпустимим, оскільки порушує цілісність початкової освіти і наступність з базовою середньою освітою.

Особливості розподілу *інваріантної складової* навчального плану 1-3 класів:

- освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова (англійська)» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ»;

- іноземна мова (англійська) вивчається як окремий предмет;
- вивчення української мови як окремого предмета здійснюється в межах 5 годин на тиждень;
- розподіл годин між освітніми галузями/предметами в рамках інтегрованого предмета «Я досліджую світ» здійснюється наступним чином:
 - українська мова (мовно-літературна) – 2 години,
 - математична – 1 година,
 - природнича, технологічна, соціальні і здоров'язбережувальна, громадянська й історична – разом 4 години на тиждень у 1, 2, 3 класах;
- предмети освітньої галузі «Мистецтво» вивчаються окремо: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. 1-2 клас
2.	Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. 3-4 клас

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховано санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків під час організації дистанційного навчання. Безперервна тривалість навчальних занять у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів: 1-2 класів - 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин; 3 класу - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено *ключові компетентності*.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість

розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (у закладі освіти, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. **Очікувані результати навчання** здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого і другого циклів, визначеними Державним стандартом початкової освіти. Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах кожного циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, очікувані результати навчання передбачають активне конструювання знань, розвиток умінь, формування уявлень через досвід практичної діяльності, а не запам'ятовування учнями визначень термінів і понять.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом:

- формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості;
- підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними Типовими освітніми програмами.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Оцінювання досягнень учнів 1-2 класів здійснюється вербально і є формувальним. Навчальні досягнення учнів у 3 класі підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-3 класах виражати вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах - рівневою оцінкою. Вербальну і рівневу оцінки виражати як усно, так і письмово. Характеризувати процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати рівневою оцінкою буквами: "початковий" (П), "середній" (С), "достатній" (Д), "високий (В)".

Формувальне оцінювання має на меті відстеження особистісного розвитку учнів і

ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистості.

Підсумкове оцінювання має на меті співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів освіти 1-3 класів регламентується наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти".

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня з урахуванням рівня підтримки в освітньому процесі.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або інших законних представників). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Для досягнення очікуваних результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі, використовуються інтерактивні форми і методи навчання:

- у 1-2 класах: дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство;
- у 3 класі: кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

6. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю сформованих компетентностей, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

7. КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИЙ СКЛАДНИК ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Згідно з Порядком організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 (зі змінами), відповідно до висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини та за згодою батьків дитини з особливими освітніми потребами, з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на якісну освіту, їх соціалізації та інтеграції в суспільство у 2025/2026 навчальному році організовано інклюзивне навчання у 3 класі.

Освітній процес у класі з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до навчального плану ліцею. Освітні послуги надаються із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності такої дитини. Для організації інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами створюються відповідні умови:

- розробка індивідуальних навчальних програм та індивідуальних програм розвитку з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами;
- проведення корекційно-розвиткових занять відповідними вчителями-дефектологами та практичним психологом;
- навчання та сертифікація педагогів, що викладають у класах з інклюзивним навчанням;
- уведення ставки асистента вчителя у класі з інклюзивним навчанням з метою забезпечення соціально-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Розподіл годин на проведення корекційно-розвиткових занять здійснено відповідно до комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, виданої ІРЦ.

8. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 01 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 01 грудня поточного року. Діти, яким на

01 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Додаток
до Освітньої програми початкової освіти
Козацького ліцею Новокаховської
міської ради на 2025/2026 навчальний рік

**РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 1-3 КЛАСІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КОЗАЦЬКОГО ЛІЦЕЮ НКМР
З НАВЧАННЯМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

(за Типовими освітніми програмами 1-2 клас та 3-4 клас,
розробленими під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженими наказом Міністерства освіти і
науки України від 12.08.2022 № 743-22)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1	2	3
Інваріантна складова			
Українська мова	5	5	5
Іноземна мова (англійська)	2	3	3
Математика	3	3	4
Я досліджую світ	7	7	7
Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»)	-	1	-
Інформатика	-	-	1
Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1
Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Усього	19+3	21+3	22+3
Варіативна складова			
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курс за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять (вакансія)	1 вакансія	1 вакансія	1 вакансія
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових	22	24	25